

Jak działa podstawowa opieka zdrowotna

Świadczenia opieki zdrowotnej w ramach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) otrzymasz w placówce POZ (przychodni). W przypadkach uzasadnionych medycznie także w domu (też w domu pomocy społecznej)

Jeśli Twoja choroba uniemożliwia Ci dotarcie do placówki POZ, możesz zamówić wizytę domową lekarza, pielęgniarki lub położnej. POZ obejmuje także profilaktyczną opiekę nad dziećmi i młodzieżą, którą sprawuje pielęgniarka/higienistka w szkole.

Jak działają placówki POZ

Placówki POZ działają od poniedziałku do piątku w godzinach: 8:00–18:00. Porady odbywają się stacjonarnie, w formie teleporad lub w domu pacjenta. W godzinach nocnych (18:00–8:00) oraz w święta i weekendy doraźnej pomocy udziela nocna i świąteczna opieka zdrowotna.

Jeśli przyjdiesz chory do przychodni, powinieneś uzyskać wizytę w dniu zgłoszenia. Jeśli to niemożliwe – w terminie uzgodnionym z Tobą.

W ramach POZ wybierasz świadczeniodawcę, czyli:

- lekarza
- pielęgniarkę
- położną.

Co robi lekarz podstawowej opieki zdrowotnej

Lekarz podstawowej opieki zdrowotnej diagnozuje chorobę i udziela porad w zakresie leczenia pacjenta oraz może:

- zlecić badania diagnostyczne, transport sanitarny, zabiegi w gabinecie zabiegowym lub w domu pacjenta
- skierować do poradni specjalistycznej, szpitala, sanatorium, zakładu opiekuńczo-leczniczego, zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego, hospicjum czy do objęcia opieką w warunkach domowych (pielęgniarska opieka długoterminowa, hospicjum domowe)
- wystawić zlecenie na zaopatrzenie w wyroby medyczne, np. wózek inwalidzki ręczny, balkoniki, kule, materace przeciwoleżynowe, pieluchomajtki czy cewniki
- wypisać receptę na leki
- wystawić orzeczenie o stanie zdrowia.

Więcej informacji na temat zadań lekarza podstawowej opieki zdrowotnej znajdziesz w artykule [Jak może Ci pomóc lekarz podstawowej opieki zdrowotnej.](#)

Co robi pielęgniarka POZ

Pielęgniarka POZ wykonuje zabiegi na podstawie skierowań i zleceń wystawionych przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej lub własnych uprawnień – w placówkach POZ i w domu pacjenta.

Pielęgniarka może m.in.:

- wykonać zastrzyk
- podłączyć kroplówkę
- zmienić opatrunek
- pobrać materiał do badań diagnostycznych
- wypisać receptę na niektóre leki, zgodnie z uprawnieniami
- udzielić porady w zakresie choroby
- udzielić porady edukacyjnej w ramach promocji zdrowia i profilaktyki.

[Jak może Ci pomóc pielęgniarka](#)

Więcej informacji na temat zadań pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej znajdziesz w artykule [POZ](#).

Jak skorzystać z pomocy POZ

Osoby ubezpieczone lub uprawnione do świadczeń wybierają lekarza, pielęgniarkę i położną podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) przez deklarację wyboru. Jest to specjalny formularz, który można złożyć stacjonarnie w wybranej przez siebie placówce POZ lub [elektronicznie przez Internetowe Konto Pacjenta](#).

Więcej o wyborze i zmianie świadczeniodawców POZ przeczytasz w artykule [Jak wybrać lub zmienić świadczeniodawcę POZ.](#)

Jak się zapisać do placówki POZ

Na wizytę do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej pacjenci mogą zapisać się:

- osobiście
- telefonicznie
- za pośrednictwem osoby trzeciej
- drogą elektroniczną.

Każdy ubezpieczony pacjent ma prawo zapisać się na wizytę w wybranej placówce, dowolnego dnia w godzinach pracy placówki podstawowej opieki zdrowotnej. Przychodnie zobowiązane są zapewnić rejestrację pacjentów na podstawie zgłoszenia we wszystkich ww. formach.

[Więcej informacji na temat umawiania wizyt znajdziesz na stronie Rzecznika Praw Pacjenta.](#)

Jak skorzystać z transportu sanitarnego

Transport sanitarny przysługuje pacjentowi, który:

- potrzebuje natychmiastowego leczenia w placówce medycznej
- musi zachować ciągłość leczenia
- ze względu na stan zdrowia nie ma możliwości samodzielnie przyjechać środkami transportu publicznego na wizytę do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, specjalisty lub szpitala.

Nieodpłatny transport sanitarny przysługuje z miejsca zamieszkania pacjenta do najbliższej placówki medycznej.

[Więcej o transporcie sanitarnym dowiesz się z krótkiego materiału wideo przygotowanego przez Rzecznika Praw Pacjenta.](#)

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych ([Dz.U. z 2022 r. poz. 2561](#))
2. Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej ([Dz.U. z 2022 r. poz. 2527](#))
3. Ustawa z 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta ([Dz.U. z 2023 r. poz. 1545](#))
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki ([Dz.U. z 2023 r. poz. 1427](#))
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zakresu zadań lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej i położnej podstawowej opieki zdrowotnej ([Dz.U. z 2019 r. poz. 2335](#))